

Štvrtok, 26. marca 2009

20. varuje pred konfliktmi a pred prekryvaním a duplicitou v ustanoveniach uvedených v etických kódexoch a pracovnom práve, ako aj medzi etickými kódexmi, normami a usmerneniami prijatými verejnými orgánmi a platnými kolektívnymi dohodami; preto zdôrazňuje, že je potrebné, aby podniky ako najvyššiu prioritu dodržiavali etický kódex, normy a usmernenia navrhnuté na úrovni medzinárodných organizácií (OECD, MOP), na vnútroštátnej alebo odvetvovej úrovni;

21. pripomína všetkým zainteresovaným stranám, najmä zamestnávateľom, ich povinnosti súvisiace s informovaním, konzultáciami a účasťou pracovníkov, najmä tie, ktoré sú uvedené v právnych nástrojoch Spoločenstva a vnútroštátnych právnych nástrojoch;

22. navrhuje, aby sa možnosť zosúladenia rodinného života s prácou pre pracovníkov v subdodávateľských podnikoch vo výrobných reťazcoch zaručila zákonmi na vnútroštátnej úrovni a aby sa účinne realizovali smernice o materskej a rodičovskej dovolenke;

23. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila účinné dodržiavanie smernice 96/71/ES vrátane, v prípade potreby, začatia konania o porušení právnych predpisov; okrem toho vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali opatrenia zamerané na zlepšenie prístupu k informáciám pre vyslaných pracovníkov, na posilnenie koordinácie a administratívnej spolupráce medzi členskými štátmi vrátane ujasnenia úlohy styčných úradov členských štátov a na vyriešenie cezhraničných problémov presadzovania práva, ktoré bránia účinnému vykonávaniu smernice 96/71/ES;

24. zdôrazňuje, že prostredníctvom posilneného sociálneho dialógu medzi organizáciami zamestnávateľov a odborovými združeniami možno prijať účinnejšie opatrenia na boj proti prípadným nepriaznivým dôsledkom využívania subdodávateľov;

25. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade a Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

Ceny potravín v Európe

P6_TA(2009)0191

Uznesenie Európskeho parlamentu z 26. marca 2009 o cenách potravín v Európe (2008/2175(INI))

(2010/C 117 E/30)

Európsky parlament,

— so zreteľom na článok 33 Zmluvy o ES,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. decembra 2008 s názvom Ceny potravín v Európe (KOM(2008)0821),

— so zreteľom na svoju štúdiu z 20. októbra 2007 s názvom Rozdiely medzi výrobnými a spotrebiteľskými cenami,

— so zreteľom na štúdiu Komisie z 28. novembra 2006 s názvom Konkurencieschopnosť európskeho potravinárskeho priemyslu – hodnotenie z hospodárskeho i právneho pohľadu,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2008 s názvom Riešenie problematiky rastúcich cien potravín, usmernenia pre opatrenia EÚ (KOM(2008)0321),

Štvrtok, 26. marca 2009

- so zreteľom na svoje vyhlásenie z 19. februára 2008 o vyšetrovaní a náprave zneužívania postavenia veľkých supermarketov, ktoré pôsobia v Európskej únii ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zo 7. apríla 2005 s názvom Sektor veľkých maloobchodných reťazcov - trendy a dopady na poľnohospodárov a spotrebiteľov ⁽²⁾,
 - so zreteľom na Zelenú knihu Komisie z 22. januára 1997 s názvom Vertikálne obmedzenia politiky hospodárskej súťaže ES (KOM(1996)0721),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2007 o zvyšovaní cien krmív a potravín ⁽³⁾,
 - so zreteľom na priebežné kontroly stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP),
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A6-0094/2009),
- A. keďže Európska únia a svet zaznamenali v ostatnej dobe veľké výkyvy v cenách potravín s čiastočne výrazným nárastom cien a nejednoznačnými účinkami na odvetvie poľnohospodárstva, keď niektorí z nárastu cien získali a iným, najmä farmám na chov dobytka a spracovateľom potravín, vznikli oveľa vyššie náklady,
- B. keďže došlo aj k značnému nárastu nákladov poľnohospodárskej výroby v dôsledku nárastu cien prevádzkových prostriedkov, ako napríklad hnojív a prostriedkov na ochranu rastlín, a keďže dnes, napriek skutočnosti, že výrobné ceny prudko klesajú, nedochádza k znižovaniu výrobných nákladov v tej istej miere a v tom istom časovom rozmedzí,
- C. keďže znižovanie cien poľnohospodárskych výrobkov, ktoré nie je sprevádzané znižovaním výrobných nákladov, vedie k tomu, že sa finančná situácia poľnohospodárov stáva neudržateľnou, pričom mnohí z nich sa výroby vzdávajú pre nedostatočnú rentabilitu,
- D. keďže sa v mnohých členských štátoch zistilo, že veľkí výrobcovia stanovili pre tie isté výrobky výrazne odlišné ceny,
- E. keďže v Európskej únii boli zistené značné cenové rozdiely, čo sa týka rozdielov medzi spotrebiteľskými a výrobnými cenami, ktoré v niektorých prípadoch nemožno vysvetliť nákladmi spracovania, distribúcie a predaja výrobkov,
- F. keďže pri analýze cien a ich vývoja sa musí zohľadniť celý dodávateľský reťazec; keďže potravinárske odvetvie je fragmentované a dodávateľský reťazec je vysoko komplexný a zahŕňa mnoho sprostredkovateľov,
- G. keďže niektorí hlavní spracovatelia v ostatných rokoch zvýšili svoje tržové podiely,
- H. keďže v ostatných rokoch došlo k výrazným zmenám štruktúry hospodárskej súťaže v potravinovom dodávateľskom reťazci a k zvýšeniu stupňa koncentrácie výrobcov potravín, ako aj veľkoobchodníkov a maloobchodníkov,

⁽¹⁾ Prijaté texty, P6_TA(2008)0054.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 255, 14.10.2005, s. 44.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 263 E, 16.10.2008, s. 621.

Štvrtok, 26. marca 2009

- I. keďže existujú dôkazy z celej EÚ o tom, že veľké supermarkety využívajú svoju kúpnu silu a nútia dodávateľov znižovať ceny na neudržateľnú úroveň a vnucujú im neprimerané podmienky; keďže veľké maloobchodné reťazce v celej EÚ sa rýchlo stávajú „strážnikmi“ a kontrolujú prístup poľnohospodárov a dodávateľov k spotrebiteľom EÚ,
 - J. keďže spotrebiteľské ceny v EÚ sú v priemere päťkrát vyššie ako výstupné ceny poľnohospodárov; keďže poľnohospodári v EÚ pred päťdesiatimi rokmi dostávali približne polovicu maloobchodnej ceny a dnes sa tento pomer, za súčasne výrazne vyššieho stupňa spracovania výrobkov, znížil na oveľa nižšiu úroveň,
 - K. keďže napriek skutočnosti, že mnohoročné financovanie SPP prispelo k zachovaniu nízkych spotrebiteľských cien, možno konštatovať, že spotrebiteľské ceny sú napriek znižovaniu cien v poľnohospodárskom sektore naďalej vysoké, resp. že sa neznižujú,
 - L. keďže vysoký stupeň samozásobovania má pre EÚ strategický význam; keďže sa v tomto rámci treba snažiť zabezpečiť primárnym výrobcam z EÚ, ako našim zásobovateľom s potravinami, silnú pozíciu,
 - M. keďže nerovnováha trhovej pozície medzi poľnohospodárskymi výrobcami a zvyškom dodávateľského reťazca vyústila do silného tlaku na marže výrobcov v poľnohospodárskom odvetví,
1. nazdáva sa, že v súlade so Zmluvou o ES je vo verejnom záujme EÚ zachovať primeranú úroveň výrobných a spotrebiteľských cien a zaručiť spravodlivú hospodársku súťaž, najmä čo sa týka strategických tovarov, ako napríklad poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov;
 2. zastáva názor, že spotrebiteľia práve vďaka hospodárskej súťaži môžu kupovať potraviny za konkurenčné ceny, ale že aj poľnohospodárom sa musí zaručiť stabilný príjem prostredníctvom cien, ktoré pokrývajú výrobné náklady a primeranú odmenu za ich prácu, aby sa zabezpečila istota zásobovania kvalitnými potravinami;
 3. zastáva názor, že mechanizmus prenosu cien a rozdiely medzi výrobnými a spotrebiteľskými cenami ovplyvňuje množstvo faktorov; medzi tieto faktory radí trhové správanie aktérov dodávateľského reťazca vrátane výrobcov, veľkoobchodníkov a maloobchodníkov, podiel nákladov nesúvisiacich s poľnohospodárstvom (ako napríklad energia a práca), legislatívne a regulačné rámce, rýchlo sa kaziacu povahu výrobku, stupeň spracovania výrobku a stupeň predaja a manipulácie s výrobkom alebo nákupné preferencie spotrebiteľov;
 4. zastáva názor, že rozhodujúcu úlohu medzi faktormi, ktoré najviac ovplyvňujú mechanizmus prenosu cien a rozdiely medzi výrobnými a spotrebiteľskými cenami, zohrávajú rastúca koncentrácia celého potravinového dodávateľského reťazca, stupeň spracovania výrobku a zvyšovanie ceny ostatných vonkajších nákladových faktorov, ako aj špekulácie s poľnohospodárskymi komoditami; potvrdzuje preto svoje presvedčenie, že nástroje regulácie trhu sú dôležité a za súčasnej situácie potrebnéjšie ako kedykoľvek predtým;
 5. súhlasí s Komisiou, že vývoj v oblasti ponuky a dopytu, ako aj nedostatky fungovania potravinového dodávateľského reťazca značne prispievajú k nárastu cien potravín; zdôrazňuje však, že k tomu prispeli aj špekulácie na finančných trhoch, ktoré narušili mechanizmus tvorby cien;
 6. vyzýva Komisiu, aby čo najskôr nechala vypracovať analýzu rozdelenia ziskových marží vo výrobnom a distribučnom reťazci vo forme štúdie, ako sa navrhovalo v rozpočte na rok 2009 na základe dávnejšieho návrhu parlamentného Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka v priebehu rozpočtového postupu; považuje to za prvý krok k podpore transparentnosti v tomto reťazci;
 7. vyslovuje poľutovanie nad postupným odstraňovaním intervenčných opatrení EÚ na poľnohospodárskom trhu, pretože sa tak rozhodujúcou mierou prispieva k extrémnej volatilitě cien; zastáva názor, že je nevyhnutné zaviesť nové nástroje riadenia trhu, aby sa zaručila väčšia stabilita príjmov výrobcov a aby sa spotrebiteľom ponúkli prijateľné ceny;

Štvrtok, 26. marca 2009

8. zastáva názor, že v rámci SPP sú potrebné nástroje na riadenie trhu, aby sa odvetvie poľnohospodárstva a trh s potravinami stabilizovali a aby sa v EÚ zachovala udržateľná poľnohospodárska výroba za prijateľné ceny v záujme zabránenia vzniku kyvadlového efektu pri konečných cenách a výrobných faktoroch;
9. zastáva názor, že porovnanie EÚ a USA vzhľadom na produktivitu je zo strany Komisie zmysluplné, ale nemôže byť jediným základom zdanlivej výšky produktivity v potravinárskom odvetví (najmä poľnohospodárskej výroby a spracovania) v EÚ; zdôrazňuje, že odvetvie poľnohospodárstva a potravinárstva EÚ a USA sa značne odlišujú tak čo sa týka komodít a oblastí, ktoré zahŕňajú, ako aj platných podmienok a pravidiel;
10. zastáva názor, že sa musí podporiť posilňovanie konkurencieschopnosti a inovačnej kapacity primárneho sektora poľnohospodárstva, pretože z toho pre primárnych výrobcov vyplývajú možnosti na diverzifikáciu riadenia ich podnikov a znižuje sa tým závislosť na ostatných častiach výrobného a distribučného reťazca;
11. zastáva názor, že koncentrácia ponuky poľnohospodárskej výroby prostredníctvom výrobných organizácií, družstiev alebo podobných organizácií by sa mohla umožniť novým určením ich dôležitosti v potravinovom reťazci, čím by sa posilnila rokovacia pozícia poľnohospodárov a ich výrobkom by sa pripísala vyššia pridaná hodnota a čím by sa odbytové kanály priblížili k spotrebiteľovi;

Nedokonalosti trhu s potravinami

12. poukazuje na to, že veľká trhová sila je osobitne výhodná v poľnohospodárskom odvetví vzhľadom na cenovú neelastickosť poľnohospodárskej ponuky na jednej strane a spotrebiteľským dopytom na strane druhej;
13. je znepokojený trhovými praktikami, ako je napríklad stratový predaj tovaru s cieľom prilákať do supermarketov vyšší počet kupujúcich; podporuje zákaz stratového predaja potravín a vyjadruje podporu členským štátom, ktoré už takéto opatrenia zaviedli; vyjadruje želanie, aby sa na úrovni EÚ prijalo viac krokov proti takýmto agresívnym cenovým opatreniam, ako aj iným praktikám narúšajúcim hospodársku súťaž, ako napríklad spájanie výrobkov alebo akékoľvek iné zneužívanie dominantného postavenia na trhu;
14. zastáva názor, že ceny pod úrovňou nákladov, ktoré nie sú v podstate rentabilné pre žiadny podnik, môžu udržiavať iba veľké (diferencované) podniky po krátky čas a iba s cieľom vytlačiť konkurenciu z trhu; zastáva tiež názor, že takáto prax z dlhodobého hľadiska nie je prínosná ani pre spotrebiteľa ani pre trh;
15. je ďalej znepokojený inými prípadmi zneužívania trhovej sily obchodníkmi; spomedzi týchto prípadov uvádza dlhé lehoty splatnosti, poplatky za zaradenie do sortimentu, poplatky za skúšobný predaj, hrozby vyradenia z predaja, spätné zľavy z predaného tovaru, neoprávnené príspevky k nákladom maloobchodníka na reklamu alebo trvanie na postavení výhradného dodávateľa;
16. zdôrazňuje, že v niektorých členských štátoch má tak kupujúca, ako aj predávajúca strana trhu tendenciu rovnakej koncentrácie, čím sa zosilňuje deformačný účinok na trh;
17. zdôrazňuje, že v dôsledku reformy SPP, a najmä odpojenia (decoupling), sú rozhodnutia poľnohospodárov o výrobe čoraz viac ovplyvňované signálmi prichádzajúcimi z trhu, ktoré sa nesmú narušiť prílišnou koncentráciou v maloobchode; je presvedčený, že zvýšenie dovozu potravín do EÚ zníži výstupné ceny poľnohospodárov;

18. upriamuje pozornosť na skutočnosť, že maloobchodní predajcovia môžu využívať označenia ako „spravodlivý obchod“ (fair trade) na zvyšovanie svojich marží; vyzýva preto, aby sa pre spravodlivý obchod vytvorila podporná a rozvojová stratégia na úrovni EÚ s cieľom obmedziť túto obchodnú prax a kontrolovať používanie takýchto označení;

Štvrtok, 26. marca 2009

19. uznáva, že z krátkodobého hľadiska môžu účinky trhovej koncentrácie na rôznych úrovniach potravinového dodávateľského reťazca viesť k zníženiu cenovej hladiny potravín, ale zo strednodobého a dlhodobého hľadiska by sa malo dbať o to, aby sa nenarušila slobodná hospodárska súťaž, nevytláčili sa tak z trhu malí výrobcovia a neobmedzila sa možnosť voľby zákazníka;

20. upriamuje pozornosť na skutočnosť, že mnohé MSP v potravinárskom odvetví sú mimoriadne zraniteľné, najmä ak sú výrazne naviazané na jeden veľký subjekt; konštatuje, že veľkí aktéri v potravinovom dodávateľskom reťazci často nútia viacerých dodávateľov a malé spoločnosti k cenovým vojnám a malé spoločnosti tak musia v záujme prežitia znižovať svoje náklady a marže, čo sa premieňa do znižovania platieb poľnohospodárom, znižovania prístupu na trh a obmedzovania distribučných kanálov pre MSP, znižovania zamestnanosti a do nižšej kvality výrobkov pre spotrebiteľov;

21. je znepokojený zvyšujúcou sa úrovňou špekulácií s potravinami na finančných trhoch; vyzýva Komisiu, aby túto otázku preskúmala; očakáva závery skupiny na vysokej úrovni pokiaľ ide o konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho a potravinárskeho priemyslu a podnecuje ju, aby navrhla efektívne opatrenia na odstránenie trhových nerovnôh;

22. má naďalej námietky voči záverom Komisie, podľa ktorých špekulácie na finančných trhoch výrazne neprispeli k postupu tvorby cien; zastáva názor, že Komisia by mala podniknúť kroky zamerané na posilnenie dohľadu nad trhmi s termínovanými obchodmi so základným poľnohospodárskymi komoditami;

23. zastáva názor, že Komisia sa v súčasnosti obmedzuje len na čiastočný výklad dostupných údajov, pretože neberie do úvahy možné dôsledky špekulatívnych investícií na trhoch s termínovanými obchodmi, ako napríklad:

- nárast cien pre konečných spotrebiteľov (výrobcov a spotrebiteľov), ktorý je výsledkom podporovania klamlivých očakávaní v súvislosti s vývojom cien,
- vznik demotivácie a dodatočnej neistoty pre novozaložené a malé výrobné podniky, ktoré sa spoliehajú na poľnohospodárske výrobky, čo vedie k tomu, že môžu vzniknúť prekážky vstupu na trh i postupu posilňovania hospodárskej súťaže na niektorých trhoch,
- nespravodlivá (sociálna a geografická) distribúcia nadbytkov z predaja poľnohospodárskych výrobkov na úkor poľnohospodárov/výrobcov a v prospech sprostredkovateľov a špekulantov;

24. na rozdiel od hodnotenia Komisie zdôrazňuje, že je ešte naliehavejšie preveriť nové regulačné predpisy pre termínované obchody, pretože existujú náznaky, že špekulácie vedú aj k problémom s cenami základných potravín, a tak k problémom na trhoch a vo výrobných podnikoch, ktoré sú na tieto výrobky odkázané;

25. zastáva názor, že Komisia počas ostatných piatich rokov zlepšila dohľad nad kartelmi, a to za pomoci zavedenia lepších právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže a lepšieho vykonávania platných právnych predpisov; nazdáva sa, že významným prínosom boli opatrenia, ako žiadosti o zhovievavosť, postup na urovanie sporu a informačné technológie v súdnictve; domnieva sa však, že ešte treba zlepšiť ich obsah a vykonávanie zo strany členských štátov;

26. upozorňuje člena Komisie zodpovedného za hospodársku súťaž na vyššie uvedené vyhlásenie Európskeho parlamentu o vyšetrovaní a náprave zneužívania sily veľkými supermarketmi, ktoré pôsobia v Európskej únii; vyjadruje sklamanie nad tým, že Komisia sa neriadila výzvami v tomto vyhlásení; požaduje v tejto súvislosti analýzu trhovej koncentrácie a tvorby kartelov v maloobchode, ako aj sankcie za nezákonné konanie;

27. vyzýva Komisiu, aby analyzovala vo svojich výročných správach rozdiely medzi výrobnými a spotrebiteľskými cenami, rozdiely medzi cenami v členských štátoch a rozdiely cien medzi rôznymi poľnohospodárskymi výrobkami;

Štvrtok, 26. marca 2009

28. poukazuje na to, že podniky značnej veľkosti majú jednoznačné a známe hospodárske výhody (výhody z rozsahu), ktoré vedú k znižovaniu nákladov a tým aj cien; zdôrazňuje však, že politika na vylepšenie potravinového dodávateľského reťazca by mala podporovať vytváranie účinných systémov využívania týchto výhod zo strany poľnohospodárskeho odvetvia (napríklad clustre, siete a medziodvetvové združenia), aby sa zmiernil tlak na ziskové marže, ktorý vytvárajú podniky v následných štádiách reťazca;

29. je nadmieru znepokojený tým, že Komisia vo svojom uvedenom oznámení o cenách potravín v Európe v prehľade najčastejších praktík poškodzujúcich hospodársku súťaž v potravinovom dodávateľskom reťazci nespomína zneužívanie dominantného postavenia na trhu, ktoré možno vypozerovať v maloobchode a do istej miery aj vo veľkoobchode; zastáva názor, že praktiky narušajúce hospodársku súťaž zo strany podnikov s veľkým podielom na trhu, ako napríklad exkluzívne zmluvy alebo povinné spájanie výrobkov, sú výraznou prekážkou zdravej konkurencie v potravinovom dodávateľskom reťazci;

Úloha Európskej únie

Reakcia na trhové nerovnováhy

30. podporuje rozhodnutie Komisie vytvoriť účinný systém monitorovania trhu EÚ, ktorý by dokázal zaznamenávať cenové trendy a náklady vstupov celého dodávateľského reťazca; nazdáva sa, že tento systém by mal zaručiť transparentnosť a umožniť cezhraničné porovnanie podobných výrobkov; zastáva názor, že tento systém treba vytvoriť v úzkej spolupráci s Eurostatom a s národnými štatistickými úradmi a že musí fungovať v úzkom prepojení so sieťou európskych spotrebiteľských stredísk; odkazuje na zásadu, že dodatočné náklady a záťaž by sa mali udržať v rozumných medziach;

31. vyzýva Komisiu, aby vytvorila právny rámec Spoločenstva, ktorý bude okrem iných opatrení zahŕňať zásadnú revíziu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/35/ES z 29. júna 2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách⁽¹⁾, umožní vyvážené vzťahy medzi rôznymi aktérmi potravinového reťazca tým, že zabráni praktikám zneužívania a podporí spravodlivé rozdelenie obchodných marží;

32. vyzýva orgány pre hospodársku súťaž na národnej úrovni i úrovni EÚ, aby preverovali a vyhodnocovali spotrebiteľské ceny v celej EÚ, aby sa zaručilo rešpektovanie pravidiel hospodárskej súťaže a určila zodpovednosť rozličných aktérov hodnotového reťazca; zdôrazňuje, že zníženia cien sa musia v krátkodobom horizonte prejaviť aj v spotrebiteľských cenách a zo zvýšení cien musia mať rýchlejší úžitok výrobcovia;

33. konštatuje, že väčšiu transparentnosť nákladovej štruktúry možno dosiahnuť vytvorením verejne dostupnej databázy EÚ, ktorá bude obsahovať referenčné ceny výrobkov a prevádzkových prostriedkov spolu s informáciami o nákladoch na energiu, mzdy, prenájom, poplatky a odvody z celej Európskej únie; vyzýva Komisiu, aby navrhla plán takéhoto elektronického systému založeného na platných národných modeloch, ako napríklad „observatoires des prix“ vo Francúzsku; okrem toho sa domnieva, že v spolupráci s Organizáciou pre výživu a poľnohospodárstvo OSN (FAO) treba zriadiť medzinárodné observatórium na sledovanie cien poľnohospodárskych výrobkov, vstupov a potravín, aby sa tieto údaje mohli lepšie monitorovať na medzinárodnej úrovni;

34. žiada, aby jednotlivé zúčastnené strany výrobného a distribučného reťazca spoločne vypracovali najlepšie postupy, resp. „ukazovatele pokroku“, s cieľom podporovať cenovú transparentnosť v oblasti poľnohospodárskych výrobkov;

35. vyzýva orgány členských štátov a Komisiu, aby zabezpečili podrobný výskum a analýzu prenosu cien a marží medzi výstupnými cenami poľnohospodárov a konečnými spotrebiteľskými cenami, ako aj analýzu stavu a počtu supermarketov, ich obratu a konkrétnych nákladov na logistiku a energie; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby preskúmali, či sú kritériá vytvorenia dominantného postavenia na trhu stále primerané vzhľadom na vývoj na maloobchodnom trhu; vyzýva na opätovné vytvorenie pracovnej skupiny Komisie pre potravinový dodávateľský reťazec, ktorá by spolupracovala s vnútroštátnymi orgánmi pre hospodársku súťaž;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 200, 8.8.2000, s. 35.

Štvrtok, 26. marca 2009

36. konštatuje, že jednou z príčin rozdielov medzi výrobnými a predajnými cenami je nerovnováha potravinového reťazca a skutočnosť, že EÚ napriek tomu nemá k dispozícii primerané podporné opatrenia pre výrobné organizácie, prostredníctvom družstiev a iných organizácií na podporu koncentrácie ponuky; žiada od Komisie navrhnutie opatrení tak v rámci SPP, ako aj v iných oblastiach politik EÚ, aby sa tieto organizácie podporovali, čo povedie k ďalekosiahlej organizácii trhu a posilneniu pozície výrobcov voči ostatným článkom potravinového reťazca;

37. navrhuje, aby vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž, ktoré majú podľa právnych predpisov Spoločenstva rozsiahle úlohy v oblasti monitorovania hospodárskej súťaže vo všetkých štádiách potravinového dodávateľského reťazca, posilnili prostredníctvom otvorenej metódy koordinácie vzájomnú spoluprácu pod koordináciou Komisie, v oblasti monitorovania výrobných nákladov a obchodu, s cieľom zaručiť riadne fungovanie vnútorného trhu;

38. vzhľadom na to, že maloobchod je ovplyvnený predovšetkým vnútroštátnymi právnymi, hospodárskymi, politickými a kultúrnymi faktormi, považuje za vhodné, aby v rámci európskej konkurenčnej siete dochádzalo k intenzívnejšej výmene informácií a v prípade potreby, aby sa koordinovali opatrenia so zreteľom na preskúmanie praktík narúšajúcich hospodársku súťaž zo strany podnikov pôsobiacich na úrovni EÚ;

39. požaduje, aby sa vnútroštátne plány na obmedzovanie a odstraňovanie neoprávnených regulačných zásahov do maloobchodu, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž a nerušené fungovanie potravinového dodávateľského reťazca na úkor spotrebiteľov, podporovali v rámci lisabonskej stratégie;

40. nazdáva sa, že program zhovievavosti by sa mal využívať tak na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ, aby sa príslušným úradom pre hospodársku súťaž oznámil väčší počet činností v potravinovom dodávateľskom reťazci, ktoré ohrozujú hospodársku súťaž;

41. poukazuje na to, že okrem pravidiel hospodárskej súťaže na úrovni Spoločenstva existujú na úrovni EÚ mnohé iné opatrenia, ktoré určujú činnosť maloobchodu, okrem iného predpisy Spoločenstva týkajúce sa vnútorného trhu, ako aj spotrebiteľské právo Spoločenstva; zdôrazňuje, že tieto opatrenia musia byť navzájom harmonizované a koordinované na úrovni EÚ, aby sa mohli dosiahnuť čo najlepšie výsledky s ohľadom na spotrebiteľské ceny;

42. zdôrazňuje skutočnosť, že odpovede na súčasnú potravinovú krízu treba hľadať aj na medzinárodnej úrovni; vyzýva na vytvorenie medzinárodnej siete v rámci FAO, s cieľom zabezpečiť dostatočné svetové zásoby potravín;

43. vyzýva Komisiu, aby prerokovala dohodu so Svetovou obchodnou organizáciou (WTO), podľa ktorej by sa poľnohospodárstvu prenechal dostatočný priestor na to, aby mohli obstať v konkurencii s tretími štátmi; zastáva názor, že zohľadňovanie neobchodných záujmov rozhodujúcou mierou prispieva k zachovávaniu a dodržiavaniu výrobných noriem EÚ;

44. požaduje, aby sa pre určité základné potraviny, podobne ako pri ropných výrobkoch, stanovilo krízové riadenie a skladovanie na úrovni EÚ;

45. vyzýva na zavedenie mechanizmu na boj proti špekuláciám s poľnohospodárskymi komoditami a finančnými nástrojmi, ktoré sú na nich založené, ku ktorým dochádza na finančných trhoch; podporuje zámer Komisie preskúmať, aké opatrenia by sa mohli prijať, aby sa prispelo k zníženiu volatility cien na trhoch poľnohospodárskych komodít;

46. požaduje opatrenia na podporu spolupráce malých poľnohospodárskych výrobcov, aby mohli súťažiť s veľkými výrobcami, spracovateľmi a maloobchodnými predajcami; je presvedčený, že všetky členské štáty a Európska únia musia zabezpečiť existenciu rôznych foriem obchodu a zabrániť úplnej liberalizácii trhu s potravinami, ktorá by viedla k ďalšej koncentrácii; vyzýva Komisiu, aby vypracovala zelenú knihu o posilnení výrobných organizácií, účinných koncepciách týkajúcich sa celého reťazca a o otázke trhovej sily veľkých maloobchodných reťazcov;

Štvrtok, 26. marca 2009

47. vyzýva Komisiu, aby posilnila dohľad nad dovozom potravín z hľadiska dodržiavania najmä noriem hygieny a životného prostredia EÚ, aby spotrebiteľia v EÚ neboli vystavení vyššiemu riziku v dôsledku dovozu výrobkov;

48. považuje za nevyhnutné nástožiť na silnejšej koncentrácii poľnohospodárskej ponuky prostredníctvom podpory rôznych právnych foriem združení, s cieľom nového určenia významu v potravinovom reťazci, pripísať výrobkom poľnohospodárov pridanú hodnotu a posilniť ich pozíciu voči ostatným obchodným aktérom;

49. požaduje opätovné vytvorenie európskeho konzultačného úradu pre výrobcov potravín, ktorý by poľnohospodárom a združeniam výrobcov poskytoval poradenstvo o distribúcii výrobkov, maloobchodnom trhu a možnostiach výroby špecifických výrobkov;

50. požaduje zriadenie telefónnej linky pre spotrebiteľov a poľnohospodárskych výrobcov, na ktorej by mohli hlásiť prípady zneužívania a na ktorej by mohli získať informácie o porovnateľných výrobkoch a cenách z celej EÚ; domnieva sa, že táto linka by mala byť zriadená a fungovať v rámci európskych spotrebiteľských stredísk;

51. víta zavedenie hodnotenia spotrebiteľského trhu ako nástroja lepšieho sledovania vnútorného trhu a poskytovania väčšieho množstva informácií spotrebiteľom;

52. je znepokojený vplyvom sprostredkovateľov na konečné spotrebiteľské ceny; vyzýva Komisiu, aby zverejnila analýzu dodávateľského reťazca, aby sa lepšie porozumelo úlohe jednotlivých aktérov v reťazci pri tvorbe cien;

Priblíženie výrobcu k spotrebiteľovi

53. vyzýva na zavedenie politík, ktorých úlohou je podporovať prehĺbovanie priamejších kontaktov medzi výrobcami a spotrebiteľmi, ako napríklad nedávno schválený Európsky program pre ovocie v školách, pretože to môže výrobcom umožniť zohrávať významnejšiu úlohu na trhu a zároveň ponúknuť spotrebiteľom lepší a širší výber výrobkov; takýmto opatrením by bolo napríklad vytvorenie a podpora možností priameho predaja výrobkov výrobcami;

54. požaduje od Komisie, aby prijala opatrenia na zjednodušenie spájania a spolupráce výrobných organizácií, ako napríklad družstiev, bez byrokratických nákladov a ostatných obmedzení, aby sa mohli organizácie výrobcov zväčšovať a tým prispôbiť dodávateľským podmienkam globalizovaného trhu;

55. je presvedčený, že prehĺbenie a skvalitnenie informácií poskytovaných spotrebiteľom má zásadný význam pre vytvorenie atmosféry dôvery v systém a že treba vyvinúť maximálne úsilie o vzdelávanie spotrebiteľa, ako aj o jeho správne a nezaujaté informovanie;

56. žiada, aby sa do informácií pre spotrebiteľov vložil osobitný odkaz na to, že sa výrobcovia v EÚ obzvlášť usilujú o dodržiavanie predpisov Spoločenstva v oblasti životného prostredia, bezpečnosti potravín a ochrany zvierat;

57. zdôrazňuje, že politika ochrany spotrebiteľa nezahŕňa iba ceny, ale aj zaručenie pestrosti a kvality potravín; navrhuje preto, aby Komisia preverila, za akých prevádzkových podmienok dochádza k zníženiu kvality a pestrosti výrobkov v potravinovom dodávateľskom reťazci a najmä v maloobchode;

58. konštatuje, že miestne maloobchody ponúkajú pridanú hodnotu spočívajúcu v tom, že sa výraznou mierou prispieva k prekonávaniu priepasti medzi výrobcami a spotrebiteľmi a zlepšuje sa kvalita života vo vidieckych oblastiach vytváraním nových pracovných miest a posilňovaním existujúcich sociálnych väzieb;

Štvrtok, 26. marca 2009

59. nazdáva sa, že by sa malo v širokom meradle podporovať používanie nových technológií a internetu; zdôrazňuje, že nové technológie môžu slúžiť na poskytovanie väčšieho množstva informácií o mieste, cene a charakteristikách rôznych druhov výrobkov; je presvedčený, že sa tak môže lepšie uspokojiť okrajový dopyt a ponúknuť spotrebiteľom širší výber; je zástancom využívania fondov EÚ na rozvoj vidieka, konkurencieschopnosti a kohézneho fondu na uľahčovanie prístupu k trhom prostredníctvom moderných technológií a internetu;

60. požaduje, aby sa zaviedli opatrenia, ktoré dajú intenzívnejší podnet koncepcii „miestnych potravín“, najmä opatrenia na podporu odbytu a informovania spotrebiteľa o osobitných vlastnostiach príslušných výrobkov a o zdravotných a finančných výhodách súvisiacich s jeho spotrebou, a poskytnú viac podpory tradičným trhom a tradičným formám predaja, kde sa výrobcovia priamo stretávajú so spotrebiteľmi;

61. žiada, aby Európska únia a členské štáty vo väčšej miere podporovali ekologické poľnohospodárstvo; žiada ďalej, aby spotrebiteľia prostredníctvom ambicióznej politiky s finančnými stimulmi pre tento druh poľnohospodárskej výroby získali prístup k vysokokvalitným výrobkom za rozumné ceny;

62. naliehavo vyzýva na posilnenie spolupráce medzi výrobcami buď prostredníctvom tradičnej formy združení výrobcov alebo zavedením nových foriem spolupráce pri obchodných činnostiach poľnohospodárov;

63. vyzýva na intenzívnejšiu podporu diferenciácie poľnohospodárskych výrobkov ako obchodnej koncepcie, ktorá by prenechala priestor rôznym cenám v závislosti od kvality;

64. je znepokojený skutočnosťou, že silné postavenie výrobcov potravín na trhu na úkor maloobchodných predajcov, ktoré vyplýva zo silného obchodného mena alebo diferenciácie výrobkov, sa v uvedenom oznámení Komisie o cenách potravín v Európe hodnotí neprimerane negatívne v porovnaní s oveľa dôležitejšími faktormi, ako napríklad nedokonalá hospodárska súťaž, resp. oligopoly či monopoly; zastáva názor, že vytvorenie silnej predajnej značky alebo diferenciácia sú prípustnými praktikami a že neprípustnou praxou je iba zneužívanie z toho plynúceho postavenia na trhu;

65. vyzýva na posilnenie politík EÚ na ochranu pôvodu, geografických označení a iných osvedčení, ktoré odlišujú poľnohospodárske výrobky; víta v tomto ohľade diskusiu, ktorá sa začala zverejnením Zelenej knihy o kvalite poľnohospodárskych výrobkov: normy pre výrobky, požiadavky na hospodárenie a systémy kvality (KOM(2008)0641) dňa 15. októbra 2008;

66. považuje za nevyhnutné dôkladnejšie preskúmať možnosť osobitného označenia na poľnohospodárskych výrobkoch EÚ na základe existujúcich modelov; nazdáva sa, že toto označenie by malo zaručiť dodržiavanie výrobných noriem EÚ, ako je napríklad spravodlivé zaobchádzanie s účastníkmi trhu v celom výrobnom a distribučnom reťazci; zastáva názor, že takéto označenie by podnietilo spotrebiteľov k výraznejšej spotrebe výrobkov z EÚ a tým by podporilo výrobcov z EÚ;

67. vyzýva Komisiu, aby analyzovala náklady, ktoré musia výrobcovia znášať, aby splnili predpisy Spoločenstva v oblasti životného prostredia, a otázku, do akej miery sa tieto normy v členských štátoch odlišujú resp. sú prísnejšie ako tie, ktoré sa uplatňujú na dovážané výrobky;

*

* *

68. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade a Komisii.